

КОНКУРС
Ментори менторима - Примери добрих решења за праксу
2025.

Подаци о учеснику

Име и презиме	Снежана Васић
Занимање	дипломирани психолог, педагошки саветник, стручни сарадник у ОШ
Установа у којој радите	Основна школа "Милан Ракић" Мионица
Године радног искуства	16-20

Подаци о раду

ОБЛАСТ НА КОЈУ СЕ ОДНОСИ ПРИМЕР ДОБРОГ РЕШЕЊА ЗА ПРИПРАВНИЧКО- МЕНТОРСКУ ПРАКСУ	Планирање и програмирање образовно-васпитног рада са ученицима
--	--

1. НАВЕДИТЕ КОНКРЕТАН ПРОБЛЕМ КОЈИ РЕШАВАТЕ

Након похађања обуке „Менторство у образовно-васпитном систему Републике Србије“ у јуну месецу 2025. године, анкетирала сам 14 приправника.

Раније професионално искуство ми говори, као и изјаве више приправника које сам анкетирала, да приправницима, у приправничко-менторској пракси, највише потешкоћа задаје израда ИОП-а, оцењивање ученика који наставу похађају по ИОП-у, ИОП обрасци и документација, израда материјала за рад на часу, планирање и организација наставе, праћење и вредновање напредовања и развоја ученика... Зато сам одлучила да на Конкурс „Ментори менторима“ прикажем план приправничко-менторске праксе за област Праћење развоја и постигнућа ученика, односно за сегмент ове области који се односи на Индивидуални образовни план.

Мислим да је формирање менторске мреже подршке у једној установи јако важно, јер сарадничким односом и разменом знања и искустава из праксе више људи може да пружи потпунију подршку и прецизнија знања/информације приправнику приликом увођења у посао наставника/стручног сарадника.

2. ЦИЉ

Општи циљ: Припрема приправника за успешну наставничку праксу.

Специфични циљеви:

- Оспособљавање приправника за рад са ученицима којима је потребна додатна образовна подршка,
- Упознавање са ИОП документацијом, члановима ЗОСОВ-а и Правилницима који се односе на додатну подршку ученицима
- Стицање знања и вештина израде ИОП-а
- Развој професионалних компетенција за унапређивање наставничке праксе

Аутор рада је сагласан да се овај рад са свим информацијама наведеним у њему јавно објави у Базу радова конкурса. Аутор потврђује да је рад ауторско дело наведеног аутора (у складу са прописима који регулишу ову област). Одговорност за тачност и исправност садржаја и информација наведених у овом раду, граматичку и правописну коректност рада, сноси искључиво аутор рада.

3. ПРОЦЕС РЕШАВАЊА ПРОБЛЕМА

1. Активност „Упознавање са приправником, договор око израде плана приправничко-менторске праксе и упознавање са прописима који су основа за рад у области Планирање и програмирање образовно-васпитног рада са ученицима“

Упознавање ментора и приправника, разговор о очекивањима приправника, очекивањима ментора везано за њихову међусобну сарадњу, разговор о професији, искуствима приправника и ментора, начину рада, учесталости састанака, начинима учења приправника, изради заједничког плана приправничко-менторске праксе.

Ментор разговора са приправником о програму увођења у посао и даје приправнику да уради Упитник о самопроцени компетенција, како би дошли до сазнања о областима рада у којима је приправнику потребна подршка ментора. Ментор даје смернице приправнику да, до следећег састанка, прочита одређене чланове ЗОСОВ-а који се односе на рад са ученицима којима је потребна додатна подршка.

Приправник разговара са ментором о свом утиску о установи, колегама, ученицима... искуству, потешкоћама у раду, затим врши самопроцену компетенција и анализира резултате са ментором.

Ментор и приправник разговарају о члановима ЗОСОВ-а број: 72, 73, 76, 77, 144 и 145, анализирају, ментор даје појашњења.

Затим ментор упознаје приправника са Правилницима (ИОП, Интерресорна комисија, додатна подршка), представља приправнику врсте ИОП-а (ИОП-1, ИОП-2, ИОП-3), ИОП обрасце и документацију; прати разумевање приправника постављањем питања, даје појашњења и додатне информације.

Приправник прати ментора, води личне белешке, поставља питања, истражује и проучава ЗОСОВ. Упознаје се са врстама ИОП-а и уочава разлику међу њима. Сазнаје од ментора који Правилници ближе одређују рад са ученицима којима је потребна додатна подршка у учењу и зна где може да их пронађе. Са ментором гледа документацију за ИОП, све потребне обрасце (од обрасца број 1 до обрасца број 8).

2. Активност „Упознавање приправника са документацијом за ИОП“

Ментор даје опис конкретног поступка/ситуације у изради ИОП-а и даје задатак приправнику да анализира и процени шта је/зашто урађено у складу са Правилником. (даје приправнику на увид један од примера комплетне документације ИОП-а за одређеног ученика).

Ментор слуша анализу, учествује у заједничкој дискусији, даје повратне информације, додатна појашњења.

Приправник прати ментора, разгледа документацију, проналази тражене податке, анализира, описује, закључује, критички процењује адекватност и тачност попуњене документације у складу са Правилником. Приправник учествује у заједничкој дискусији, слуша повратне информације, поставља питања.

Аутор рада је сагласан да се овај рад са свим информацијама наведеним у њему јавно објави у Бази радова конкурса.

Аутор потврђује да је рад ауторско дело наведеног аутора (у складу са прописима који регулишу ову област).

Одговорност за тачност и исправност садржаја и информација наведених у овом раду, граматичку и правописну коректност рада, сноси искључиво аутор рада.

3. Активност „Формирање Мреже менторске подршке и праћење реализације наставног часа“

Ментор (у мом случају-стручни сарадник-психолог) формира Мрежу менторске подршке, у њу укључује предметног наставника који има искуство у раду са ученицима којима је потребан ИОП, и који предаје ученицима који наставу похађају по ИОП-у и стручног сарадника-педагога. У договору са предметним наставником организује посету часу на који ће доћи са приправником.

Ментор обавештава приправника о датуму и времену одласка на час код колеге који је истог занимања као приправник и даје му смернице да ће на том часу пратити рад наставника, са посебним акцентом на организацију активности и реализацију часа са учеником/ученицима који наставу похађају по ИОП-у.

Приправник планира време за посету часу код колеге, заједно са ментором и педагогом-чланом менторске мреже подршке, припрема се за вођење белешки на часу.

Ментор, члан ММП (менторска мрежа подршке) и приправник одлазе на час, прате час, воде засебно белешке о активности ученика и наставника на часу, гледају и анализирају припрему наставника за час, са посебним освртом на део у припреми који се односи на задатке и рад на часу ученика који наставу прате по ИОП-у.

Приправник прати час, води своје белешке и запажања о активностима наставника и ученика на часу, анализира припрему наставника са методичко-дидактичког становишта, прати рад ученика по ИОП-у, начин формулисања задатака, координацију рада наставника на часу.

Ментор, приправник, наставник и педагог (који су чланови Менторске мреже подршке), након одржаног часа, анализирају час: рад ученика, рад наставника, методе примењене на часу, писану припрему за час, припремљене садржаје/задатке за ученике који раде по ИОП-у (размена мишљења са освртом на принципе успешног планирања и реализације часа).

Ментор прихвата сугестије приправника, похваљује његове идеје, охрабрује га да припреми и самостално одржи неки наредни час у том одељењу. Даје повратне информације, дискутује са приправником и другим чланом менторске мреже подршке.

Приправник даје своје мишљење, излаже запажања, аргументује изборе, даје предлоге за организацију активности (да ли би можда приправник другачије конципирао задатке, можда изабрао неке друге методе рада и сл.), размењује мишљења са ментором и другим наставником, поставља питања...

4. Активност „Анализа примера Педагошког профила, дискусија о мерама образовне подршке ученицима на састанку Тима за инклузивно образовање“

Ментор са приправником врши анализу примера Педагошког профила. Разговара са приправником о ученику кога је приправник истакао као ученика коме је потребна додатна подршка у учењу.

Приправник прати ментора, укључује се у дискусију, закључује шта треба навести од података у Педагошком профилу, како формулисати јаке и слабе стране ученика и како дефинисати мере подршке.

Описује ученика, његово понашање на часу, потешкоће у савладавању основног нивоа наставних садржаја.

Аутор рада је сагласан да се овај рад са свим информацијама наведеним у њему јавно објави у Бази радова конкурса.

Аутор потврђује да је рад ауторско дело наведеног аутора (у складу са прописима који регулишу ову област).

Одговорност за тачност и исправност садржаја и информација наведених у овом раду, граматичку и правописну коректност рада, сноси искључиво аутор рада.

Ментор упознаје приправника са Тимом за инклузивно образовање. Предлаже приправнику да пријави координатору Тима потребу за пружањем додатне подршке конкретном ученику. Приправник (на предлог ментора) обраћа се координатору Тима за инклузивно образовање, пријављује датог ученика за ИОП и моли за организацију састанка Тима.

Ментор и приправник присуствују састанку Тима за инклузивно образовање. Ментор упознаје приправника са члановима Тима, начином организације рада и улогом приправника у Тиму.

Приправник учествује у раду Тима за инклузивно образовање, образлаже потребе за пружањем додатне подршке датом ученику, размењује мишљења са осталим члановима Тима.

5. Активност „Саветодавни разговор са учеником и његовим родитељима у циљу добијања адекватних информација за израду Педагошког профила ученика и добијања сагласности родитеља за израду ИОП-а“

По давању сагласности Тима за инклузивно образовање о пружању додатне образовне подршке за датог ученика, ментор заказује саветодавни разговор са учеником, одељењским старешином тог ученика и родитељима. Позива приправника да присуствује разговору.

Приправник планира долазак на заједнички састанак са учеником, његовим родитељима, одељењским старешином ученика и стручним сарадником (ментором).

Ментор води разговор са родитељима, учеником и одељењским старешином. Даје смернице приправнику да води белешке са подацима који су од значаја за израду Педагошког профила.

На овај начин и ментор и приправник се ближе упознају са породицом, учеником, његовим јаким и slabим странама, начином учења, подршком коју има/нема у учењу код куће, евентуалним здравственим проблемима, особинама личности, радним навикама, могућностима и интересовањима.

Такође, ментор и одељењски старешина упознају родитеље са тешкоћама које њихово дете има у савладавању редовног наставног плана и програма и мерама подршке које школа може да му обезбеди.

Приправник прати разговор, поставља питања одељењском старешини, родитељима и ученику, води белешке у току разговора.

Дискутује са ментором након састанка и разговора о ученику, износи своја запажања, процењује важност добијених података за израду педагошког профила.

6. Активност „Израда Педагошког профила и Персонализованог програма наставе и учења“

Приправник приступа изради Педагошког профила (образац 2) за датог ученика и пише Персонализовани програм наставе и учења за свој предмет (образац 4) за временски оквир од 3 месеца (једно тромесечје-када се први пут уводи ИОП).

*Одељењски старешина попуњава Образац 1 - Лични подаци и подаци о тиму за додатну подршку и Образац 6 - Сагласност родитеља, односно старатеља на ИОП.

Ментор и приправник анализирају Педагошки профил који је приправник написао, размењују мишљења, дискутују. Укључује се и предметни наставник који је члан Менторске мреже подршке и стручни сарадник-педагог ради анализе Персонализованог програма наставе и учења. Сви заједно процењују адекватност и остваривост планираних активности.

Аутор рада је сагласан да се овај рад са свим информацијама наведеним у њему јавно објави у Бази радова конкурса.

Аутор потврђује да је рад ауторско дело наведеног аутора (у складу са прописима који регулишу ову област).

Одговорност за тачност и исправност садржаја и информација наведених у овом раду, граматичку и правописну коректност рада, сноси искључиво аутор рада.

Дају смернице за допуну, измену и похваљују рад приправника. Приправник уочава евентуалне недостатке, упоређује, бира и примењује одговарајуће облике рада и активности са учеником.

7. Активност „Реализација наставног часа пред члановима Мреже менторске подршке у одељењу у коме се налази ученик за кога је израђен ИОП“

Ментор предлаже приправнику да одабере наставну јединицу и напише припрему за час који ће одржати пред ментором и члановима Менторске мреже подршке.

Ментор и остали чланови менторске мреже подршке присуствују одржавању часа приправника, посматрају час и врше процену на основу стандарда квалитета у области настава и учење.

Приправник планира реализацију часа, осмишљава активности, пише писану припрему за час, консултује се са ментором и осталим члановима менторске мреже подршке (по потреби).

Након реализације часа следи заједничка анализа, дискусија, размена мишљења приправника, ментора и чланова менторске мреже подршке.

Ментор врши анализу часа приправника, похваљује оно што је било добро и успешно на часу, даје предлоге за измене онога што је могло другачије и боље.

Ментор пружа подршку приправнику, охрабрује га, подстиче на даље усавршавање и напредовање, прихвата његове предлоге, примењује у свом раду новине и идеје које приправник има.

Приправник врши самоевалуацију часа, увиђа шта је могло другачије, размишља о активностима ученика, да ли је временска артикулација часа била добро испланирана, да ли је добро кординирао рад на часу са ученицима који прате редован наставни план и програм и ученицима којима имају индивидуални образовни план.

8. Активност „Праћење и вредновање ИОП-а, напредовања и развоја ученика и евалуација остварености плана приправничко – менторске праксе“

Ментор размењује мишљења са приправником о оцењивању ученика по ИОП-у и примени различитих поступака и инструмената за праћење и вредновање напредовања и развоја ученика.

Приправник примењује различите поступке и инструменте праћења и вредновања напредовања и развоја ученика, попуњава Образац 5 - Праћење и вредновање ИОП-а, након тромесечне реализације ИОП-а.

Затим следи завршна евалуација рада ментора и приправника, препоруке за унапређивање приправничко-менторске праксе, као и неформално дружење и наставак међусобне подршке и сарадње у даљем раду.

Аутор рада је сагласан да се овај рад са свим информацијама наведеним у њему јавно објави у Бази радова конкурса. Аутор потврђује да је рад ауторско дело наведеног аутора (у складу са прописима који регулишу ову област). Одговорност за тачност и исправност садржаја и информација наведених у овом раду, граматичку и правописну коректност рада, сноси искључиво аутор рада.